

(Iz moje folkloristične torbe) m. Kozek I. m.

Microglifi, klino- in
križ-kračepis v
Slovenici

pisal Anton Jegan
učitelj

Slavnej Slovenski Matici "neko li ko
besedi o postanku tega spisa — zajedno
~ predgovor. ~

Bilo je krog leta 1870, ko sem izročil vleraslužnej
Matici Slovenski po g. Jeriju Grabrijanu, tedajne-
mu dekanu vipavskemu 12 snopičev narodnega blaga, za
katere sem prejel od slavne Maticе Slovenske 60 kron
honorarja. Toni bil bogsigaveči kakor honorar, a
meni je v oni dobi, ko sem bil ravno brez materijalnih
sredstev, dobro došel. ^{dalej} Malibal sem pridno ^{dalej} vprek, kar
mi ravno došlo v mojo nikdar sito folkloristično torbo,
v kolikor mi je ravno dopuščal prosti čas mojega bur-
nega življenja. In taknil sem marsikaj, ali do sedaj
ničesar objavil. Trenogljiti se nisem hotel. Osobito
me je pogosto mučila srčna želja zaslediti kje staro-
slovansko pismo. Tega ne boš nikdar našel, "govorili
so mi prijatelji, "staroslovansko pismo stroknelo je se
Staroslovani vred v njihovi grobih". In vendar ni bilo
tako. Sumil sem že v onej dobi, da slovenske narodne
številke, s katerimi je pisala moja babica, vendar le
niso rimске, ampak, da so staroslovanske, se doka-
zati tega nisem mogel. Preiskoval sem stvar dalje,
iskal novih dokazov in jasneje in jasneje mi je postajalo,
da je moja hipoteza prava. Docela sem se pa v tem
prepričal, ko sem čital leta 1897 v "Dom in svetu"
spis sedanjega nadškofa goriskega g. dr. Fr. Sečejca:
"Klinopisni spominki in sv. pismo". Primerjal sem
klinopis z narodnimi slovenskimi številkami ter
sklepal dosledno, da imamo mi Slovani tudi nekej

klino pisu podobnega, da o tem ni skoro še
nikče pisal, da je ta navodna sedemkrat rape-
čatena knjiga Evrope nernana, da jo pa
preprosti slovenski narod pozna, bodisi, da jo
vklasa v kamen, bodisi da jo vrezava v usnje
in les. - da jo pa sam narod več čisti ne umè,
razun sem tertoj karkega starega sečanca.

Trčelo se je desetletno mučno delo mojega
preiskovanja in primerjanja. Dočim sem v prejšnjih
letih folkloristično tvarino večinoma le nabiral,
trebalo je sedaj dano tvarino znanstveno preiskovati
ter je pisavi drugih narodov primerjati. Misel je
rodila misel. To cele noči sem prečul z namenom
da priolem resnici do dna. Srd tega truda polne-
ga dela, polegom danes "Slovenski Matici v
pregled. Vem da ni delo popolno - kaj pa je po-
polnega na tem božjem svetu? - al vsaj to upam, da
sem led prebil, da sem ledino skopal, da sem vstava-
ril nekako trdno podlago, na kateri bode zrastle
prelepe polne staroslovanskega pisma. Naj
veleslovni učenjaki slovanski spis preišetajo, plove
odvržejo o zno ohranijo!

Mislil sem, da spis popolnoma skoncām in celot-
nega "Matici" izročim, a stvar je pretečajna in
prezamučna. In olesi prehačem se svojo počestnostjo
- rekel bi - celo svetovnanega višnjegorskega polca,
ki je sedem let na hlasto lezel, a konečno le doli
padel - jaz larim gori več nad deset let - vendar prosim
naj mi tega nihče ne zameri, saj se tudi meni lahko
kaj enacega pripeti; človek mora v takem opisu

vsaki stavek sto krat preobrniti, predno ga napiše, a
še ni gotov, da je prvo zadel. -

Urhu tega kopicí se mi tvarina bolj in bolj in
trebalo bude še do kaj časa in napora, da dano si na-
logo rešim in spis dokončam. Ne bi bilo pa modro
čakati konca spisa, - smrt se mi bliža, imam vse sive
lase in 57 kriev na hrbtu. Potrkam torej rad želji
svojih predvarnih prijateljev, ki mi svetujejo naj spis
takojo belodanim - da ne bude morda ves trud zastoj.
Boli se mi je pa tudi kakhega hudo mušnega sloven-
skega pesnika, da tudi o meni ne razproje, kot nekdaj
Ireširen o Kopitarju:

Tam nekje živimoz, ki noč in dan že knjige
od sebe pa ne da najmanjše - lige.

Dr. Ivan /: pri Lestojni /: koncem avgusta 1907.

Fisatelj.

- Kaj so pisali stari Slovani. -

- 9 -

Stari Slovani ^{pisali v različnih} so na lesene palice, ¹ "palice", "olice", "gredice", "čortali" ² so svoje staroslovansko pismo v kamna (grobnjske spominke kamniti pečatniki itd.), risali je v presek, osebito kresni večer, dolbili v drevesno skorjo. (se danes vidimo prika ^{Srbij} časa vaške slave to kor "apis") verovali je v in nad hišna vhodna vrata, dalje v napol ustrojene kore, kjer najdemo to pismo se danes na slovenskih škofjih, to obutje so menda poročevali s prostoro besedo "bota" ki je iz tega korena kot nemški Band - binder; vrgli so dalje to pismo z čelnom "ključem" v leseno posodo, v jarni volov, opisali so njim spomladanske pisanke ali "pisane" (pis - pisane) kjer so njim prveje soke malikov in njihova svetila (takova staroslovanska znamenja je videl v desetem stoletju arabski pisatelj Mosady v kontinik polobskih Slovanov a jih ni znal čitati) ³ kjer najdemo preostanke te stare pisave se danes kot neke dekoracije po krševskih cerkvah. -

Vporabljali so tovarnisi pradedje to pismo v najrazličnejših slučajih in potrebah življenja. Politer staroslovenskih čpanov vrtila se je tim načinom, da so verovali število glasov v lesene palice se staroslovanskimi številkami; lesene palice ⁴ so vpoštovali staroslovanski trgovci ter je nosili seboj. Lepisovali so nanje trgovske račune. Jednotno zapisovanje se je

- 1) Staroslovanski leseni denar - prvi bankove evropski.
- 2) čortati = delati pismo Čorta (Črta) od tod slov. beseda črt - črtati.
- 3) Slovansko veda lu Mat. Slovenska pag 44. -
- 4) Palice služile je staroslovanskim trgovcem tudi kot mera, dolga

se je skrenilo v Slovencih do današnjih vekov - sicer
v sila redkih slučajih - bolj pogosto pa v Starej Srbiji
in drugod na Balkanu. (Teftar - palčica).¹

Splošno običajno je bilo s koro gotovo ~~to~~ ^{to} verovanje
za severčasa.²

~ ~ ~

koč mesa je 99 različnih centimetrov, a se delina pet pedl, vsake
petina 10 polcev. -

1) Teftar je palica 30-40 cm dolga, široka jeden do dva centi-
metra, v njo se ~~verujejo~~ računajo, ker v oziroma krajih niti
trgovci niti odjemalci ne umejo ne brati ne pisati, da bi
mogli zapisati dolg. Teftar je velike veranosti po celnem Bal-
kanu (Dopis iz Stare Srbije v Slovenen št 185-1905).

V Slovencih je postavim za časa mojega učiteljstva na
Suhoriji rabil teftar-palčico rabil trgovec se sadjem iz
goriških Brd. Skupoval je v Brkihih jabelka. Ker je
bil pisanja nevedec, veroval je število kilogramov v leseno
palčico, katero je nosil vedno s seboj. -

Take Teftar-palice v namen zapisovanja števil imajo
svoje kor v davnej preteklosti, razširjene so bile daleč
na skrog po vesoljnem svetu, človek je je vse v dolijskani
slobovpova bljal. (Herders Conversationslexikon Siebenter Band
dritte Auflage Schrift stran 1326) Bilisov to tako reko prvi
pojavi človeške pisave in katerih se je pozneje razvil "križkani-
pis", staroslovansko in deloma tudi naše sedanje pismo. Stari
Germani so zapisovali na lesene palčice svoje rune. Prisene
palčice verujejo se dandanes južno-azijski stocani število me-
secev (primeri Sandjak in Adjunda spis. M. kateri je kot nizozemski asis-
tent rezident dobro poznal in kot vesnoljub ben moč vestno opisal.
(Nas list št 23-7907.) 2) Narodni izraz: Pisanu ko smo Slovani na severu bivali.

Konservativnost Slovanov - starost (pisave) besed.

~ in izvor pisma. ~

- 7 -

Zanimivo, zelo zanimivo je vprašanje, kako so neki pisali naši pradedje Slovani. Mi vemo kako so pisali stari Egipčani, stari Feničani, stari Grki, Rimljani, Etruški, stari Germani, Frki, Goti, znana nam je pisava starih Babiloncev, Asircev, Hebrejcev, Perzov, celo Indov, Kitajcev, Japoncev in Američanov, a kako so pisali naši stari pradedje Slovan, tega ne vemo. Ali res ne vemo? Bogena, nemara pa vendar le vemo. Nekaj vendar le vemo, to je, da je Slovan istotako kot Kitajec konservativce od nog do glave. Za slovansko zulfava konservativnost arcali se v marsicem, recimo, da je ohranil Slovan kot živ hierogrif do današnjih vekov vse slavno ira = mlji staroegipčanski jerik; on se spominja še vedno staroegipčanskega podzemeljkega boga mentha, katerega je že ves svet porabil, seve da ga je Slovan v svojo svajčico oblekel in mu pravi po domače "Iment" (beseda nastala iz staroegipčanskih besedi: "Aš = veliko je tudi znamenje za plural in menth). Da se ve: Slovenci se hlinja nevede kaj pravi pri njem celo svojo živinčad ter pravi: "Aš Menth thai te, a pojdes?" Čudno, a istinito, celi staroegipčanski stavki v slovenščini! Kdo je neki ta prestari jerik med Slovane castrosil? Kar, da veletrgovci starega veka Feničani oziroma Kartagijci, ki so se Herodot in se pred vadi plosnostno jantovjeve in druge kupčije z našimi pradedi, naselili nima obalnih črnega morja trčili, razpustili jim v spomin jerik staroegipčanski in pa tega šmentarja Veliko Mentov naj te skoti - stori v bogljivega.

"šmentol", kojega so naši pradedje v svojej nesrejeni
Guberni do inokemstva radovoljno sprejeli in do današ-
njega dneva shranili.

Evo drugi zgled! Felški napisi nam javljajo, da je
nekdaj v starej Babiloniji kraljeval mogočni kralj
Ban, s katerim so izvedli učeni asiriologi še le v
novejšej slobi, po tem arhajičskih klinopisov in glej-
ga spet! Slovenci kralja Ban-a prav dobro
poznamo, saj straši ta starobabilonski nepriatelj prav
istoto, ko kot naši pradede v Škiji po tolikih tisoč-
letjih še danes voh posajene slovenske raglavee.
"Če ne bodeš to kaj tiho pride "Ban Ban" in te bo
vzel", Ban Ban je hud". Te besede slovenske matere
vtešile so mene in menila se marvi koga drugega. A
slovenske matere ne poznajo le starobabilonskega
Ban - Ban-a, one kličejo zibaje svoje dete celo staro-
babilonsko boginjo Ishtar (Nana) in ko opevajo svojo
dete: "Aj-ajo", to je lunico sedemkrat na noč. One
pevajo tako le:

"Ut-a nina (Nana

punica je zaspana

aj, aj, aj, aj, aj, aj, aj!"¹

torej lunica (voja) in večernica (Nana) naj pomagata
da bi punica (deklica) zaspana, saj itak tudi ut-a =
(solnce moje) nina (spi). m²

1) aj pomenja skodski in turški luna.

2) Friedrich se nemški izraz: Aja - tutaja m

Tri prilepi prilepi tudi starobabilonski napet te
starobabilonsko-slovanske zaribovke, ki je j' o ho puc-
liv in priprost ter obstaja le iz prime, tere, kviste in
oktore. Narod peva to zaribovko nevedno se ali f duru.

Budna je to zmes starokadskega in slovenskega
jerkica¹⁾ in nam nekako potrjuje to, kar piše enani
učenjaki in raziskovalci socialno gospodarske
zgodovine Slovanov v „Neue Forschungen zur
Social und Wirtschaftsgeschichte der Slawen
von J. Peisker I. Die älteren Forschungen der Sla-
wen zu Furen, Tartaren und Germanen und ihre
socialgeschichtliche Bedeutung, in v svojem
Slovnu v rednizi“:

Ona govori on obširno o dveh slojih pri večini
slovanskih narodov; o (vladajočem) pastirskem
in (odvisnem) poljedelskem. Medaj so bili pastirji žu-
pani (župa, prvotno Wieserriet) vladajoč sloj. -
Da je ta trditve istinita, nam dokazuje dejstvo,
da slovenski pastirji še dandanes volijo svojega
župana, ki so mu izročena ja ko varna staroslovan-
ška opravila, recimo on mora skrbeti, da se staro-
slavna svečanost kresni večer pravilno in veličastno
vrši. Skrbeti mora za potrebno kurivo, nadzoruje
na pravo kresa, poskrbi za potrebni mlat, venec,
smodnik, vkaruje kedaj je treba kres razgati i. t. d.

Ravno to ko je vodil pastirski župan, ni daleč
temu, koledovanje v Brki in po Fiski. Pri
tem starodavnem, staroslovanskem opravilu,
peti so razne kredoške pesmi recimo:

„Delajmo, delajmo
nova kolesa, 2
da se popeljemo
v sveta nebesa 3

1) Zanimivo je tudi stari Babiloncem toli varna
in sveta številka sedem.

2/ primeri Hrvaško kolo. Naučno knj. zbirnik 1906 pag 375
Letelavke popievke, Onda piše g. Fr. Škrlac to kolo:
„Melodije teh popievaka potječu bez dvojbe iz poganske
dobe Hrvostā, se mislim i početak nekih tekstova. Veliki
početak, jer u nastavku teksta već se iztječe uticaj
kršćanstva. Neki tekstovi su tvorevine novije dobe, ali
melodije i od tih popievaka su iz najstarije dobe.

Št. potom:

Isprato je, da kršćanstvo svećenstvo nastojalo, da izbrise
iz naroda spomen na poganstvo, te da je - gde se samo dalo -
izmijenilo poganska imena s kršćanskim imenima. A porato
je i to, da prosti ruk tradicionalno sacuvao stare melodije
popievaka i onda, kada je maternski svoj jezik napustio i
drugi jezik primio, ka ko je to još dan danas primjerice u
Tirolu. U sadašnjem tirolskom narodu, koji pjeva na
njemačke tekstove slavenske melodije, pisao je god. 1829
razpravu dr. v. Mittermaier, ravnatelj gimnazije u Brünenu
u Tirolu (primeri Uta nina Nana).

Ludi na naper zadnje pjesmi, - kojega ob prilici priob-
ćim - ima svoj eror u davnij preteklosti. Peta se je solci-
nemu božanstvu, pricetkoma svoga leta, u Slavanih - u
svetih trih krogih - na čast. Pesem sama velja: Delaj
nova kolesa! i. e. ortimo se u Šarđi bogovem krogu, plesimo
kolov sovrnjen u čast; potom se popeljemo tudi mi z rijm
na zlatih kolesih u sveta nebesa.

Primeri se hrvaški tekst: „Više, više, Sunčice (Suncicu)
po tom božjem koleku (malom kolescu) in mitološki ko-
mentar dr. Grčetića: (Hrv. Kolo pag 177)

U starem vijeku bila je vjera, da sunce juri po nebesi-
ma na zlatnima kolima.

Pa ko je jurilo sunce i to pred polodnevje blago sunce Mithra
- vertatur.

Ka časa koledovanja v Brkinih su morala biti vsa
vhodna vrata domov po vasi zaprta. Župan-pastir
pa je s svojimi volarji⁴ hodil prepevaje koledarske
pesmi, od hiše do hiše ter vdarjal - v znamenje da se
je Svaržič - Triglav rodil - z lesenem kladivcem po-
trikrat na hišna vrata, ter porivljal domačine naj mu
toista odpre. Pri prvem in drugem vdarcu ostale so
duri zaprte - domačini so imeli 100 izgovorov - se le pri
tretjem vdarcu odprele so se toiste. Župan-pastir je
voščil vedno slehernemu domačinu, veselo novo leto obilo

na zlatnem kolima upregnuta sja jima konjima,
kojima je ravnila krasna kočijarica Ašiš-Varghubi. A
tako juri Helios sa svojim bogu v Grka, i Sol sa Anurovom
u Rimljana a u starih Slovjana Sunic (Snič) sa
Zorom.

Od tedi v slovenskih narodnih pravljicah tako rani
solnčni prah. Naši pradedje so bajili: Nikče ne more
"gledati Svaržiča (solnce) za to ne, ker se vpije
od njegovega zlatega kola človeku neizrečno droban
solnčni prah v oči, ki predvzreča oslepi, kateri gleda
solncu v oči (povod tej bajki dalje menda svetlični prah
Zaxdi bogu posvečene Ivaršice (kresnice Chrysanthemum
Leucanthemum, weisse Brachelblume) ki ima tudi v Slovanih
prevoško moč - Tice pekelnice ...

3) Da so naši pradedje to pesem plesaje prepevali nam
svedoči tudi tričetrtinski takt v katerem jo narod
peva. Ta takt se vjema popolnoma se skuklenjem bol-
garske, oziroma srbske melodije, kadar pleše leta bodisi
bolgarsko horo, ali srbsko kolo - dva kora ka naprej,
jeden nazaj - 1, 2, - 3 -

4) volar, a lar = pastir volov.

sreče in bogatstva ter prejemal zelo obilna darila. Volarji so pa polnili vreče, katere so seboj nosili s sadjem kruhom i. t. d. a dobili so zajedno novece, katere so pa poredneji zapili. Zato je duhovščina slovala zato, da se je ta staroslovanski usus "obdržal". -

To običaj se je brez dvoma shranil in vseh staroproganskih časov, ko so namreč betve turško tartarskih pastirjev "zupnovale" Slovane. Slovani so bili namreč od pradavnih časov sosedje rurno turško tartarskih nomadskih narodov. Teh glavno opravilo pa je, da so pejo primirnih sosedih živino, kar se je do nedolga godilo v ruskem Turkestanu. Če se je tak nomadski rod stalno naselil med poljedeljskimi Slovani, so nastali pastirski okraji župe (stran 142 in d)

Tuji rod je sprejel večinoma jerik poljedelcev Slovanov. Slovani so sicer še obdelovali polje, a zupari udje župe, pastirji so jih vladali. -

To slokarje znani učenjak J. Feisker. Ti nomadski živinorejci zanesli so staroslovansko kulibo (novost = koliba) - iz holov in vej izpleteno hišo - med Slovane, kateri so jo za časa ljudskega preselovanja uporabljali in do današnjega dne ohranili (v Slovenih) *

* Krog staroslovanske kulibe služil je italijanskim zidarjem mojstrom srednjega veka pri zidanju cerkev. Te staroslovanske kulibe hiše bile tako rekoč prista miniatur-podobe močnega nebeskega oblaka, služile so kaj dobro v tem namen. Zato so je posnemali italj. mojstri ter te staroslovanske kulibe in srednjeveški klobukom podobne stavbe nazivali "kapele" (primeri italjanski: il cappello klobuk. in)

Si nomadski partiji zanesli so koledovanje a
najbrže tudi Triglav - cesenje med poljedelske Slovane,
dočim so Slovani kot poljedelci obožito Isantovida
častili. Soditi je, da so oni kam doneli iz stare
Babilonije astronomske vednosti in izvezovali prvi
staroslovanske okrogle lesene koledarje, o katerih hočem
v drugem zvezi ku obširneje govoriti. in

Imamo namreč mnogo spominov na storo Babilonije
recimo storo babilonski bitu (hiša) slovenski
Bilinja (vas) Bitenec (primek) bivati biti; starofe-
niški bet (hiša) starobenečanski in vipavski bajto
(lesena hiša) Starobabilonski Bag: sam mu postal
je ^{Slovanom} potem, ko so se pokristjansili vema, nabla: rebo,
starobabilonski kralj šarru se svojemu šarratu
ali šarrati (kraljevem dostojanstvom), se svojio
šarratu (pisano obleko) in se svojio staro mero (šarru)
vred, pa stara šara. Starobabilonski isu is, se je
spremenil v slovanski lies (les) akadski pil (oko) v
slovansko pila, ¹ akadski ōi (oko) v slovansko ōilo,
akadski nap (luc) v slovansko napo (priprava ki varuje
ognjeno luc) starobabilonskego ula (vula) ohranili
so Slovani dolgo časa v njegovi častitljivi, staro-
babilonski kozi, to nam razčuje besede: Ule (vipavska
vulgo-ime) ular = volovski pastir Ulic (sin Uleta)
primeri Ulici (staroslovansko plemo) Ulicar (slovenski

1) žaga, ki ima dve ušesi. Bržini rabijo še staroslovansko be-
sedo pila. -

2) Stari Slovani so imenovali te čivinske Ulici, ker so imeli
stihlico volov, Ulke ali Lutici po ozirom plemu, ki je posebej
rado kradlo. Ulici so izdelovali staroslovanske ulice (pot
Ulica) po katerih so gonili čivno napajati. o katerih pri priliki
govorim.

primerek in valgo in: Volk, uličar¹ prebivalec ulice, nemei sovek.
 tem prebivalcem "Gasser") Iz storočja babilonskega ular²
 stvorili so Slovani "kulū" (kolo) ker so ga k^ulu^u priprave
 (samokolnico)¹. Ila ko stori so sploh nekatere slovanske
 oblike nam enači najbolj vpravsko-slovanska beseda "kus"
 (kus. (Die Amosel) "Kus govornico Slovenci se v eno in
 ovejsetem stoletju po Kristusu, "kus" govorili so pa tudi
 v stari Hebrejci za Abrahama in še pred, ko so v Feni-
 ciji in stirci skupaj v Koldeji živeli. Beseda "kus"
 je sila stara. Učenci ki filologi razlagajo to besedo tako,
 da je beseda "kus" nastala v onaj dobi človeštva, ko je
 bil govor še na tako nizki stopinji izobrazbe, človeški
 jezik se tako okoren, človeški razum se tako nerazvit,
 da je človek sploh vsako skrivajočo se tico nazival z besedo
 "kus"; toraj, da ni se ločil skrivajočih se tico rečimo:
 sove, kasa, kuhovica i. t. d. ter vse skupaj nazival z
 besedo "kus", zato pa pomenja v hebrejščini beseda "kus"
 skrivajočo tico soso, a v slovenščini skrivajočega tica-
 kosa. -

Najvarnejši pa, kar so Slovani v pradobi iz Azije
 v Evropo doneli je njihova prastara pisava
 Naša prastara pisava! To vsekdo lahko reče - buske-
 taj dokazi!

Evo toraj brate! in ~~~~~

-
- 1) primeri slov. besedo: "kula" v stročjem jeziku = 4 ko lesni voz.
 Volk - Kulic = Vlk, ki kula izdeluje. in
 2) Oblika "Kus" je tudi severnim Slovanom enaka; primeri
 češki primeri "Kus" glede oblike tudi "Flus".

dolžih a jeden decimeter širokih gredicah. Pismo se
je čitalo od zgoraj navzdol. in

To je bistriški prelat Bruno jeseni leta 1779 na
vipavski Planini bival ter izdelal kot "gnódlige grundt-
sbrigkeit" dolžno pismo (Schuld-brüef) ¹ kmetu Petru Stran-
carju iz Planine za 500 tedanjih goldinarjev ni bilo
dosti, da je napisal na enajni strani lastnika te lis-
tine: Peter Strancar no planin, ¹ ampak kmetu, ki ni
umeval arabskih številke treba je bilo napisati tudi
svo to dolga z narodnimi ideogrami takele:

Sodobna I.

Takov ideogram nam znači illovske stopinje. Kriva črta
je od tisek illovske stopinje v pesku ali illovi, a narišena
črta nam znači illovske bedro, vse skupaj je hieroglif illo-
vske stopinje iz katere izvajam okrajšano slovensko be-
sedo sto - (stopi okrajšano mesto, stopi sto korakov naprej)
To je feniška črka kof (Q), katerej prvotnega hieroglifa
niso mogli učenci najti, hebrejska stotica (P), ki
se istotako Kofk imenuje. in

Vsaka stopinja storošlovanskega "kofa" pomenja torej
jedno stotico in je pomojem ¹ večje ne merodajnem
mnenji izumil stalno naseljeni kmetovalci. Trčenski zemljo
obdelovati in mejnike postavljati, meril je in določil
s koraki in stopinjami svojo last - saj slovenski kmet

1) Lotično listino imam v rokah. - Pisatelj.

se danes tako svojo zemljo meri. Tudi tako
 eminentno poljedelski in zajedno konservativni na-
 rod kot smo ravno mi Slovani - neki nemški pisatelj
 nas primerja v tem obziru edino le Kitajcem - ohranil
 prastare številke kmeta do današnjih vekov, se ni en-
 diti, saj je ohranil je ohranil isto tako iz umoli akad-
 ski jerik, spomin staro babilonskega kralja Bau-a,
 prvotno besedo "Šus" i. t. d.

Opomba: (Egiptovski narodi so se rabili za izračun stotice
 egiptovsko palico - katero so, števisi svojo drobnico - menda
 v zemljo vstaknili ter tako število drobnice določili.

Primeri staroegipčanske stotice (P.) in).

A ogledimo si malce i ostale številke staroslov-
 anskega pisma! Moja babica¹, ki ni nikdar šole obisko-
 vala in pri kateri sem v svoji mladosti bival je s
 temi narodnimi številkami izborna računica² ter je
 pri svojem obitu, kot hrčmarica, mesarica in delona
 hrčmarica uporabljala. Kato so mi te številke že
 izraa mladik nog znane. Japra sem misl, da so
 to rimske številke, a pozneje sem se do cela prepri-
 čal, da je to staroslovansko pismo. Evo jih!

Podoba II.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	II	III	IIII	V	VI	VII	VIII	IX	X
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
XXI	XXII	XXIII	XXIV	XXV	XXVI	XXVII	XXVIII	XXIX	XXX

1/ rojena v višavskem trgu, bivašča v St. Vidu nad Vojavo.
 2/ Uporabljala je le adicijo in subtrahicijo.

31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Škrog (○) je pomenjal papirnati tedanji goldinar a 60 kr, katerih vsaki je imel deset šestic vsaka šestica šest tedanjih krajcarjev. Ako je kotela tedaj babica napisati, pisala je pa, ali na kuhinjska vrata, ali na tako rvano "dileco" o kateri kočem pozneje govoriti - da je krojač zapel in da jej je toraj obložen 1 gold. 45 tedanjih krajcarjev je napisala to tako le:

~~~~~  
 To do bo III.

/ ○ ||||

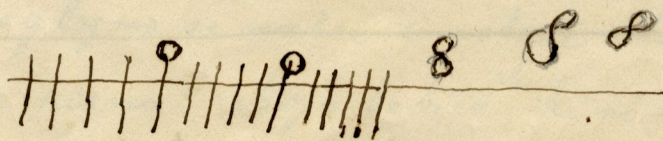
Naredila je nek igli podoben kiroglif ki je pomenjal krojač, ter napisala poleg svoto jeden goldinar štirideset (||||) pet (v) krajcarjev (vide podobu III)

Istim načinom kot babica bil je ilirski ostali rokodelci tedanje dobe, kateri niso hlače po šolskih klopek trgali, svoje



račune recimo tedanji kovači, krojači, ridelarji, thalci<sup>4</sup>  
i. t. d. Ker niso bili veseli latinici in arabskim šte-  
vilkam, pisali so svoje račune se slovanskem pismom.  
Imam n. pr. v rokah neko Lux-Moto, katero je  
Lux-Moto "Wiprach" sloposlal krog 1840<sup>3</sup> leta de-  
slicem na vipavski Glanini umrlega kovača Matija  
Marco h. št 63. Njegov sin, ki je bil istota ko kovač,  
pisal je na ta "egale", ker ni bilo drugega papirja  
pri hiši svoje kovaške račune. Tu vgledata poleg  
drukih hiroglifov in ideogramov tole račun

~~~~~  
Podoba IV.

Četaj: skoval sem trikrat (voz), ter imam tujeti
2 goldinarja 50 kr. Komu je kovač voz skoval, ni
povedano; ostala je kovačeva tajnost. Omisi podo-
ben ideogram je hiroglif kovaškega kovanja,
ki se je, ker je trikrat napisan trikrat izročilo.
Primeri glede oblike etrusko irko (8) = f račetaico
latinske besede faber (kovač) in sanskrito irko ४०.

~~~~~  
Podoba V.

hiroglifsko

~

- Iz kovačevega pisma -

~~~~~  
Podoba VI.

ideogramsko

Podoba V nam pove, da je kovač vola pod koval,
podoba VI da je izdelal zgornik iz čelera ker.
kernega rabijo Vipavci na ognjišču. -

Ticer so pa tudi drugi roko delci tako pisali. Strojcarje
zabijeril dolg črevljanja takole:

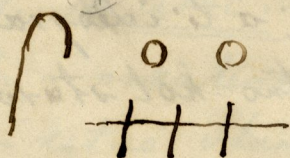
Podoba VII.

Čitaj: Črevljan = (hirograf smolene niti) mi je dolžan
10 goldinsovjev 42 kr.

ali pa:

Podoba VIII.

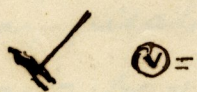

Čitaj: Črednik (pastir hiroglif pastirske palice, krovale) ¹⁾
mi dolžuje 2 gold. 30 kr. i t. d.

Tako je imel daleč znak (X) dva pomena hirografično
treba čitati kovaške klesce, a ideogramično človeka, ki s tem
orodjem dela (kovač). Znak (✓) pomenja kladio in cidarja
(kornarja) -

1) To hiroglif najdemo tudi na retranskih kumirih poljskih
Slovanov (Letopis Młotice Slovenske 1871 številka 1) kot
črko p, ki je začetrice slovanstkih besedi: pas, ^(pas) pastir;
a najdemo ga najdemo tudi v staroslovanske abecedi (7P)
kot črko p, ki je isto tako ^{začetnica} v latinke besede pastor =
pastir. Glej: Otto Spamer's Conversations lexikon für
das Volk pag. 382 - Naha je se pa tudi kot starogrški
in fenščka črka p (Pevostan) . m

Isodoba IX

bitoj zidar ima plačati

5 gold - klin (ključka) v
krogu pomenja petkrat toliko.
tedaj 5 gold 2 krajcarja.

Ta niso stare staroslovanski ideogrami 0, 00,

000, 0000, V, V0, V00, V000,

V00000, ⊕, ⊕⊕¹, i. t. d. kot številke, prvotno
pomenjale avstrijske goldinarje, je samo osebi u-
mevno in to iz enostavnega vzroka, ker avstrijskih
goldinarjev sploh bilo ni; tudi so bili v prejšnjem
stoletju četrinoglati; a ti ideogrami so okrogli; po-
menjale so torej prvotno kot staroslovanske številke
nekaj drugega.

- 1/ Ker so se uporabljale jednice staroslovanskih
številke (I, II, III, IIII, V) i. t. d. kot krajcarji, tedaj je
šestice kot desetice moralo je pomenjati zna-
menje ~~desetice~~ še višje avstrijske enote: goldi-
narja (0) prvotno tudi kot staroslovenska šte-
vilka še višjo številčno vrsto
- 2/ Ker opazujemo pri teh prvotnih številkah od-
ločno skladni sistem, znati so morali gor na-
vedeni ideogrami prvotno ali stotice ali tisocice.
- 3/ Ker imamo za stotice vse dva prvotna ideograma
(IIIIIIIIII) = sto trolčevih niti; ali pa (⊕) = sto
stopinj kmetovalcev, smemo sklepati z vsa odločnostjo

-
- 4/ Bitaj: jeden, dva, tri, štiri, pet, šest, sedem, osem,
devet, deset, dvajset goldinarjev i. t. d.

da je čitati staroslovansko pismo: (○) hierografčno
"ixaru" (jexero), a kot fonetični ideogram in številka
isto tako, "ixaru" = (tisoč) in Ideja: v jexeru je namreč
na tisoče kaplic in (Staroslovanska polifonija) -

Primeri starobabilonski ideogram , ki je slul v
škotsko sumerskem jeziku anna-b t.j. bog, ter je veljal
če se je čital fonetično za zlog an, ki ni bil drugega
nego začetek besede anab¹. in

Nasi pradedje so torej čitali fonetično: ○, ○○,
○○○, ○○○○, ⊙, ⊙○, ⊙○○, ⊙○○○, ⊙○○○○, ⊙○○○○○,
⊕: (jedno, dve, tri, štiri, pet, šest, sedem, osem,
devet, deset "ixar") a mislili so si: 1, 2, 3, 4, 5, 6,
7, 8, 9, se tisoč. - Pri tej prilici omenjam, da se
še rabi v neka terih slovenskih molitvenikih beseda
"ixaru" - kot so Staroslovani izgovarjali - novost. jexero -
za ixar tisoč (v evangeliju Jerus je nasitil 4000 ljudi)

Se canine številke nam kažejo prastaro zgodovino
recunstva. Ona nam potrjujejo mnenje g. profesorja L.
Lantarja ki piše v Pedagoškem letopisu¹⁹⁰³ (Pravoj šte-
vila stran 45) tako le:

Če v voodu smo izrazili misel, kako je človek došel
do pojmov konkretne enote in konkretnega števila.
Videl in predstavljal si je eno drevo (ribo, kravo i. t. d.)
dve drevesi, tri ribe i. t. d. Na ta način je ustvarjal
polagoma konkretno številno vrsto. Še tako dolgo je
postala ta vrsta, toliko teže si je predstavljal voako
(konkretno) število, poiskati si je moral kakšno podpora³

1) Lom in svet letnik X str. 475

2) Pedanlases uporablja vijavski merčin (vinomerec) staro-
slovansko pismo, vertikalni križec mu je vedaj - ko je
metrično, oziroma litersko mero sprejel - (+) = jeden hektoliter vina

Pri določevanju števila dreves ribi. l. d. se je jel pro-
sluščevati svojih prostov, ki se dandanes rabijo v
isti namen, ne le divjem narodom ampak včasih tudi
omikanem ljudem, kadar se leži n. pr. ne morejo hitro
domisliti koliki mesec je junij. Pri dveh dvoma je človek
števila prej izražal s kazanjem prostov nego z glasovi
(z besedami); hotel n. pr. govoriti o dveh drevesih je integ-
nil dva prosti, s petih drevesih pet prostov ene roke, za
število čez pet je vzel še proste druge roke. Taki način
šteja rabi se danes divjem narodom. Za število čez deset
jemljejo ti v robo tudi proste na nogah."

Vse staroslovanske številke do dvajset so hiroglifi člove-
skih prostov. Do pet se s starogipčanskimi ujemajo -
dasi kažejo staroslovanski primitivnejšo podobo (ker
obstajajo iz priprostih črt številka pet se porazlikuje;
sločin kaže starogipčanska (□□□□□) se vseh pet prostov,
nam predčinja staroslovanski znak (✓) vže neko ko
abstraktno število neko ki ideogramični hirograf
palca in kazaleca desnice in ta okrajšani hirograf se
se mora čitati cela pred to je vseh pet prostov desnice

Pri tej prilici bodi omenjeno, da so stari Slovani
pred tudi kot mero uporabljali, se za merje mladosti so
slovenski plotaarji z redjo plota merili, ponekod takole
se dandanes plota v pestjo merijo.

Sločin mu je pomenjalo isto znamenje v pred petdesetimi
leti: jeden kvinc - (stari vipravski kvinc a 60 bokalov = 84 litrov
vina; nekdo je pomenjal ideogram (1) jeden stari bokal vina, se
dandanes pomenja isti ideogram 1 liter vina; ideogrami se niso iz-
premenili nič izpremenile so se na potrebe - za toraj tudi drugačno
čitanje - drugačen pomen. - To isto se je zgodilo tudi se stari-
slovanskim ideogramom "izaru" (O) prostari tisoci - postali so
avstrijski goldinarji. -

3) Glej ključko nad peto in križ nad deseto desetico: (HHHHH†)
izgovori petkrat - desetkrat deset tu vidimo vže pricetek pesteranja
ali merojenja. -

Tudi staroslovanski številni znak (+ = 10) se razliku-
je od kaj od številke vseh drugih narodov starega veka;
ogledimo si egipčansko: (𐦏) = 10 hebrejsko številko (יוד י)
babilonsko (𐎶, 𐎵) grško (Δ in Ε) rimsko (X) - Ona ima ne le
najjednostavnejšo podobo in jo človek najlažje izобрази, ker ob-
staja le iz naspicnice in vodoravne črte, ampak ona
je popolnoma podobna staro arhaiškemu križu, ka-
terega vglejamo na nifurskih spominčkih (+); nje
sestrica rimska številka (X) je pa pristen prototip
za dnje črke staro feniške abecede tau (Ⲫ) Še v no-
staroslovansko pismo smatra najstarejšem, ki jih je
napisala človeška roka, smatramo tudi staro-
slovansko številko (+) za najstarejši človeški znak
številu deset, osebno zato, ker je ta številka okrajšana
podoba protovseh rok, ki nastane, ako izegnemo-
skrajšani ostale prste roke - palec leve in vodoravnej
smere, a položimo na ta palec navpik kazalec desne
v podobi vertikalnega križa. in

Staroegipčanska podoba (𐦏) je pa znak
človeške, vziroma čivalske stopinje. - Ko je človek
številko deset na prstih nastel, zarnemoval je to isto z
odtiskom pete v pesku. -

Če hoj dalej staroslovansko številko (H) natančneje opaku-
jemo, se vverimo takoj, da je ona hirog lif človeških
protov, ki nastane ako palec leve prekrivamo z ka-
zalcem in sredincem desnice, ostale prste pa skrajšamo.

Ta številka je sorodna s črko La ali La (𐍊) japon-
ske abecede Katakana¹ isto tako kot je staroslovanska
številka deset (+) podobna črki Na (𐌺) in staroslovanske
vide: Otto Spam. Conversationslexikon Band I pag 388.

staroslovanska številka pet (v) črki Be ali Le (v)
iste abecede. Ker je pa japonska Katakana nastala
iz kitajskih ideogramov je staroslovansko pismo po obliki
sorodno tudi kitajščini recimo staroslovanska številka
deset starokitajski runi tsü (十);

ker so dalje ti kitajski hiroglifi - bilo jih je prvotno
214 - najstarejši pismo kitajsko in je iz njih vne-
tjem tisočletju pred Kristom nastala tako znana
besedna pisava (Wortschrift) Kitajcev, s katero je
50.000 besednih enot, smemo tudi dosledno sklepati,
da je tudi ta staroslovanska številka deset (+) sila,
da celo starejša nego kitajška runa tsü, posled svoje primi-
tivni oblike. -

Tudi v staroslovanski enaki izraz (0 = 1000) je gotovo
starejši nego staroegipčanska zastavica: (𐦏 = 1000) ki
nam osvetljuje vne-ono doba egipčanske prosvete, ko so vladarji
po tisočih svoja vojška krčila brojele in razenomevali. -

Najprvi tionejši človeško računalno so bili toraj člo-
veski prsti in stevši taiste prst je človek do pojma
desetice, stevši tudi prste na nogah, razširil se mu je
številni krog do dvajset. Hiroglifi človeških prstov
bile so tudi prve številke človeštva, kateri se skušal
najbrže vne-človek - lovec v pesku in morda pozneje v
drvesnem lubu vprodablati. A ta številni krog ni več
zadostoval, ko se je človeku duševno obzorje razširilo,
ko je postal iz človeka-lovca - človek pastir-nomad.
Ne le, da mu je, da mu je bilo drobarico, ki se mu je na
stotine namnožila, vedno steti - sicer je bila nevarnost,

1) Herodotus Conceptionen lexikon Dritte Auflage Schrift. Proben
2 " " " " Schrift I.

da se mu porogubi - ampak primoran je bil, ker je prišel mesto
koč tkanine uporabljati, niti snutka in votka šteti in tako je
prišel polagoma do pojma stotice in kot najvišje, neko neskon-
čno število - tisočice. A bolj kot kedaj trebalo mu je sedaj šte-
vilke, kajti, če je hotel gotovi kos tkanine izdelati, potreboval
je toliko in toliko stotin niti. To število je moral se številka-
mi razbiferiti - se dandanes ravno gremo zopet ruto, da se česa do-
mislimo, ki je tudi tako rekoč neka ko pismo. A kako številke
naj bi človek uporabljal? Kiroglifi prstov niso več radostovali,
kajti, ako je hotel recimo številko trideset, na stari način
napisati, nastal je nerazločen kiroglif, nejasna podoba; proti des-
nice, ležeči na levičnem palcu, so se drug drugega tiščali; se
manj je mogel uporabljati številke 40, 50, 60 i. t. d.; edino le
neskončno število - ixara (tisoč) je lahko izobrazil tem načinom, da
je navedil spalec desnice, ali levice in kazalec nekega kruga,
katerega je narisal. A, ker sila kola lomi, izumil je sedaj človek
drugāno računalo - thalcēve niti. Te thalcēve niti pa mu
niso bile le računalo, ampak tudi številke, katere je uporabljal.
Ker se pa iz votka in snutka thalcēvega protom votlanja, isto tako
lahko vertikalni križ naredi, ko sproti na rokah, ostala je številka
deset (+) dosledno ravno ista. Tako so nastale staroslovanske
in enajedno staročloveške kratepisne številke (Knotenzahlen):
III, IIII, IIIII i. t. d. Da je temu res tako, nam potrjujejo tudi
votli na kitajskih računskih vrvicah, s obito pa tako zvani
kitajski suau-pau in njemu sorodno grško-rimsko računalo -
sebah.¹⁾ Na obeh vidimo votek in snutek thalcēvih niti.

Ko je pa človeški rod se na višjo stopinjo prosvete
dospel, ko je postal in pastirja - nomada stalno naseljeni kme-
tovoalec, niso mu več radostovale stare številke, številni krog
se mu je razširil čez tisoč, mesto prehodne številke, -
prim. 1) Pedagoški letopis S. M. xxv II stran 45

三

Vertikalen križec ne označuje le številke deset, ampak ideogram (+) pomenja tudi „Božà“ ^{umum} ~~εξουή~~ kot dobri princip, se rabi kot poveljskih božji: i t d. Le notančeneje opazujmo to klinopisno ter ga primerjajmo staro: babilonskemu ideogramu ()², pomenjajočim Božà (ilku) ki je nino tega rabil en elogan, shajšano iz sumerske besede anab t.j. Bož. To kaj se uverimo, da sta si ideograma slična. ~

1/ Primeri Tom in svet; Veljapisci opominke in
so pismo letnik X stran 440. -

2/ Dom in svet. Fr. Fr. Sedej Filiofisari spomin ki in
sv. prismo, letnik X stran 413. -

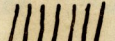
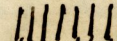
Leta 1858 so namrec Suhorci¹ novo žolo zidali. Ona so
vdolbila' tedanji suhorski kamnoseki se dletom v notranjo
stran kamenov vhodnih vrat ta-le staroslovanski ideo-
gram:

Podo ha X

Kamen na desni strani
svo day:

homen na levi strani spodaj
(nadaljevanje):

²
 bitosti ga moramo: † Bog (vari hišo-ideogramični dostavek)
 povodnji. Ideogram - ki bosta na levi
 strani iz sedmih na levi iz desetih napiečnic, nam aneči
 vodo v sedmem do 10tem mesecu - od julija do konca
 oktobra, v kateri dobi najbolj dežnje - 11 mesec novembra pa
 ve snega. Primeri staroakadski (= voda starobabilon-
 ski ()) in ²

A ker je napis na spodnji strani skoro ti komaj praga,
kjer se v hišo dohaja, ^{čitati nam je:} ota trista spodaj v hišo
ne udere. ~

Primeri se staroslovanske ideograme, ki nahajajo
 po slovenskih kalendarjih in pravicah: $\overline{\text{III}}$ = (voda ^{in vohar, čisti belica} padajoča od zgoraj' izdol) = dež, $\overline{\text{III}}$ = (na nebeskem oboku
 viseca voda) = megla, a končno staroslovanski ideogram
 za abstraktni pojem jédea, ki se čita: oklep plixénjja in
 obstaja iz trikrat vedem t. j. tri-črt. in deseti se

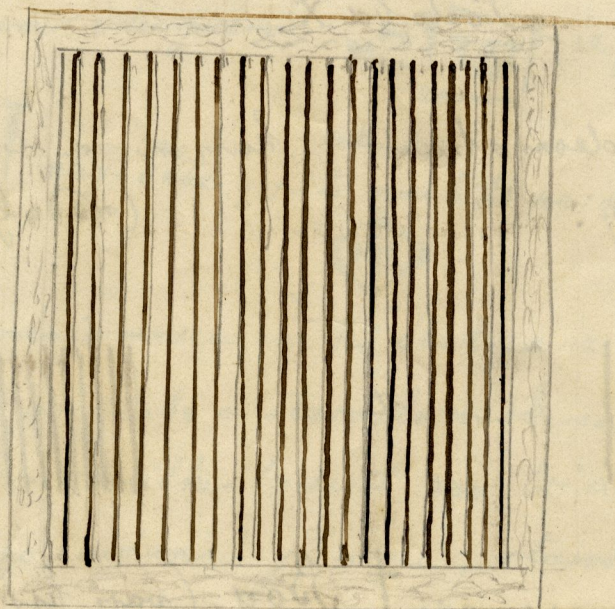
1/ Puhorija pri Ročani na Notranjskem, —

2) Dom in svet letnik X str. 409. -

namreč sni čas, v katerem detenje prevladuje:

Podoba XI.

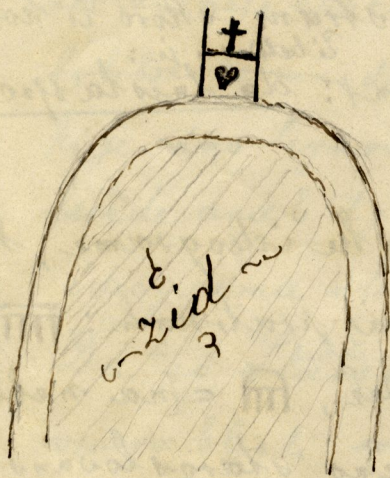
Škotska cigra in okodnik
vrednik.

Primeri stara kodski
ideogram: □ =
obseg, sklep ograja.

Na enak način so poznali stari Slovani in ostale
letne čase. Pomlad jimst bila ograja pojemajoče stan-
bo be (zime), poletje obseg, dva krovta obdajajo svetlobe
(toplote), a zima sklep v grobu leže svetlobe (soheg).

Podoba XII.

Na Matncevoj hiši št. 29 je v dober
na Suhoriji sledeči napis.

Čitat': Bog, ki biva v sklepu¹
nad nami (v nebesih) srce = ljubito
kolibo (hiša)!

Staroslovanska koliba in kolov in

1/ sklep ograja med nebom in zemljo; primeri staroslovenski H iz go-
vorit ket = sklep, ograda in iz nje rastele starohebrejsko: H in
starogrško H H staroitalko H H (izka h) primeri inensko
runo H (h), ki je različice slovenske besede hiša in nemške:
- das Haus. -

vej izpletena hiša, o kakršnej sem že govoril, strasnik
se je do današnjih časov na Suhoriji. Nareja se na
Telovo v dveh krajih. -

Trce, kol seker guberni nadomestuje v tem napisu
glagol ljubiti. Omenim se, da se dobi precejšna množica
"kamenitih sre" na Suhoriji. V starem veku je vladal
menda nekaki vrčni kult, sicer ne bi ljudje iz tedajnje
ga kamenja "kamenita srca" klesali. Radi boljega
umevanja naj omenim, da je Suhorija - po mojem mnenju
- ja ko stara naselbina. Dobil sem vodnjak iz kamene re-
dobe, sličen vodnjaku starorimskemu, ki so ga odkopali
v rasutem mestu Pompeji, a je mnogo primitivnejši
oblike, da le staroslovansko "ulico", staroslovanske iz re-
lexne ríce izdelane klesce, razna kamenita orodja za iz-
delovanje loncev, kamenite pokrivalce ^{iz kamnate} so Suhorci še
do nedavna rabili. i. t. d. in

La napis se oblikuje torej zopet po onem enamenitem
pokončnem križu, ki pomenja Boga. Tak križ kriča
se danes japonski grb (Mayers Conversations lexikon
IX Band. Japanische Kultur Tafel II)

Podoba XII.

da le je to storo hebrejska črka T, (X+) (Mayers Conv.
Lexikon XV B. Die Entwicklung unserer Schrift Tafel IV.
eno ko feniki (h+) iz katere je nastala stara grška (HT),
ki je začetnica grške besede Theos = Bog.

Ker so pa vse črke stare abecede nastale, da so se
prvotni okrajšani ^{zelo gumi} rabiti porneje kot zlogi, se končno

kot cerke, moral je pokončni in posevni križ tudi pri
Grkih in Hebrejcih v starih časih rabiti za poročno-
vanje Boga, isto tako pri starih Slovilih, katerim
pomnja znak $\times$ (tudi črko t (okrajšano dreg iz katere
rastle, latinska beseda Deus) = Bog. -

Tudi Germanom je rabil posevni križ za poročno-
vanje; to nam dokazuje angelska runa g (X) ki je
skrajšava germanske besede "Gott" (Good). -

Istotako Judom za časa Kristovega življenja. To
nam dokazuje dejstvo, da Judje Krista ravno zaradi
tega na križ pribili, ker se je imenoval sin Božjega.
Če si sin Božji, po ga razramovali - pomagaj sam sebi
in stopi iz križa. -

Tot drugim narodom starega veka rabil je po-
končni in posevni križ našim pradedom za poročno-
vanje najvišjega bitja - Boga. Zato stikaj se dandanes
Džurdžer dan. Slov. leskove križce na vrte, njive, po
"hišnih koteh, po hlevih - želeč naj bi gje križec obvaro-
val toče in vochojskih nezgod v hlevu in po domih.

V križem in krogem (X) se podpisuje se dandanes
pisarja nevesči kmet. To velja kot neka prisega. Tja
potom kliče slovenski kmet to, ko reče Belboga ali Čort
v pričo, da potrjuje kot istino to, kar je v listini napi-
sanega. Uporabljajo pa kmet novodno "krož" ter poruže
tako rekoč masčevalca in karnovaleca nevestice in lani
v sodnika. To veri starih Slovanov je bil masčevalec
in karnovalec pregrehe - vladar podzemljanskega sveta
s svojimi hudimi duhovi - Črno bog (Letopis Matice

1) Stari Slovanom je znal pokončni križ vsje bitje kot
dobri princip (+ Belbog); a krož (X) kot zli, hudoben
princip (Gutbog, Črnobog, Črt) in

Slov. 1871 stran 177) zato si lahko tolmačimo rek: "Hludicu
se je zapisal (podkrižal) križ po "Hlodej" naj me vrame, če
ni to res. "Križ" je po ravno znamenje staroslovanskega
Hlodeja, Borta, kar nam svedoči to, da se nahaja na
retranskih kumirih v istem smislu. Na retranskem
kumiru števil 1 (Letopis Matice Slov. 1871) vglejamo
opodobljenega psa¹, simbol smrti, podzemljškega sveta in
hudo bnege duha in na njemu napis: "Črnobog pas". -

Tu so polabski Slovani - ki so menda edini iz med
vseh Slovanov v pisanje toliko napredovali, da so jih
služili vse staroslovanske ideograme že kot črke,
oporočili ideogram križa (X) kot črko č, saj je
taista začetnica besedi Črnobog, Črt; torej v istem
smislu kot kot staroslovanski za besedo "anah", stari Grki
za besedo "θεός", a Germani za besedo "Gott". in?

Da so tudi belbogov ideogram uporabljali naši pra-
dedje, nam dokazuje dejstvo, da vrezujejo bel bogovo
znamenje - velik križ - še dan danes. Sobi za časa naše
slave" v drevesno lubad", katere narodna šega gotovo
sega v pogansko obdobje. ~

Ideogram posevnega križa, nareja slovenski kmet
še dan danes, ko delo dokonča. Vreže ga v les, vdolbe
ga v kamen. Vidimo ga n. pr. vidimo ga na suhovskem
vodnjaku "Sela". Kmet Francišek Volk števil 10-ji tega
maja meseca 1885 popravil, a končavo delo je v gorenjo
skraj vdolbel posevni križ (X) in

-
- 1) Hlodej je prišel po človeka v podobi črnega vrana (vranič
te vrani) in grošna duša je sletela v podobi kuharice na oni svet.
 - 2) Tudi v Slovencih varuje črni pes "Nočev tenk" v čarosu (zinsko
solnce) Tudi Morana biva v čarosu, primeri: Morana čime
necega dela čarosa. ~

Oba ideograma križ¹ (+) in (X) kvar sta hieroglifa
vozla. Šlo skorlec delo do konca, ga ravorja, da se
mu ne razplete. Slovani so pa še od nekdaj sluli,
kot dobri kožuharji in skorlci², zatoraj je bil našim
proslodom thalski vozal toliko kot konec, a rabil
jim je ta ideogram tudi razirar za irar delo do kon
cati. A hudobri beski donesli so ponjikhovem mnenju
človeku tudi smrt t.j. konec življenja zato pomenja
ideogram (X) tudi konec življenja t.j. smrt. Ta
ideogram se je shranil do današnjih dnov na
mrtvaških križih, na grobiških spominkih spominkih
na lekarniških steklenicah, čijih vsebina je strup =
smrt. Tudi (X) zadnja črka fenike, ihs (X) zadnja
črka rimske abecede, nam dokazuje, da je tudi
starim Fenicanom in starim Rimljanom ta znak
nekaj zadnjega pomenjal. ∴

1) Vozal Dürdševga dne na verigi, ob kateri hotel visi
vornje pri Solih živino bolerni, divjih zveri; kdor pri
Slovenih na podvožen vozal stopi - oboli. -
Izvar križ-kvarpis v tem spisu vzeti je iz naroda. Porlavška
pisava za nemški irar "Knotenschrift" glasilo bi se v
slovenščini neko ho preokraso in bi se narodu jevelje pri-
gubila zato sem volil rabiiti pri staro naroda irar križ-kvar-
pis. Narod sam to pismo neka ho tako porazumeje, ko
pravi križ-kvar, kvaj' Matjaž in sicer po glavnih re-
prezentantih tega pisma; križ (+ = Belbog dobi princip)
in kvar (X = Klobog kot, slobi princip). ∴

Šlo se je slovenski narod pokristjanil in zamenil
kupoganske narore s krščanskimi ni mogel dolgo časa
svojih starih pogov porabiti, iskal je analogije v
krščanstvu in našel jo je. Ravno v njegovi dobi napal je

Se dandanes služi skoro vsim drugim narodom vokal
za namestnika pisave, z njim na niski stopinji prosvete
stoječi narodi računijo (šoštevajo in odštevajo. Staro-
pernanski križ-kračepis Quipu (izgovori kepu) obstaja
iz samih vozlov, ki so iz rarno barvenih vrvic tako
sestavljene, da so prebivalci z njim celo svojo zgodovino
napisali. Prebivalci južnega ameriškega otočja
imajo še dandanes svoj svoj Tabu ali Tapu.
Beseda pomeni nekaj svetega in nedotakljivega.
Nedotakljiva je oseba glavarjeva, njihova svetišča,
nedotakljiva drevesa posestva i. t. d. če se obkrožijo

ogrski kralj Matija Korvin (1458-1490) avstrijskega
vladarja ter je povzročil dokaj škodo stajarskim in
menela tudi koroskim Slovencem. Loni Hangvic
ter njegova vojska so namreč prav po turški gospoda-
rili po Slovenskem. Razjarjeni slovenski narod
pa, ki je bil avstrijskemu vladarju prav iz srea
vdan, primerjal je te ogrske klativitere z besmi in
silovitega ogrskega kralja z "člo bogom", krotkega av-
strijskega Friderika pa "Bel bogom" in tako je nastal
znani izraz: "Križ-krač, kralj Matjaž".

To je bil pričetek znanim pripovedkam o kralju
Matjažu med Slovenci in njegovim vojskovanjem z
Bogom samim, ki ga je kot nekdanji Bel bog - Črta z
gromom in bliskom med dve gori tresnil, kjer čaka še
dandanes sodnjega dne. in

Dandajemu rodu je storošlovensko pismo neumešno,
zato poravnjuje s stetim ideogramom križ-krač vsako
neumešno pisanje. in

2) Stari obna zgodovina 29 st. l. III eva. str. 505. 3) Mayers Cov. Lex. Band X
- pag 296. -

z vrvice, okrašeno z mnogoterimi vorli in¹ fetiši. Tim
načinom se glavor ali svečenik tamošnjih rodov, ali
po posestvo toetu ubrani, kajti gorje onemu, kedor
bi se predrenel voral - večar sredino je vorlo thalee
najhujše zlo in nesrečo vplel-rarvor lati. Večnil
bi najhujši čin, zadelo bi ga največja nesreča. Ka-
toraj pomenja voral - kriz voin divjem narodom
nekaj skrivnostno čarobnega ~

To to tako vsebuje tudi slovenski kriz - kriz čarob-
no; saj narod še dan danes basni, da oni kedor na
polvrhu voral stopi, s hromi. Torej nosi oblak roti
slovenski hmet tim načinom, da stopiši toče-
no snemu obla ku nasproti, na kakov gric, taistega
z kosirjem (krivim nožem, kočcem) prekrižuje,
govore:

"Oj ti sivi črna oblak,
bodi miren no korotak"!

Torej kriz prežene bese recimo volkodlak ali
vedomec. Treba je le, da se večer preden se spat
ide capše z želero klysko poprični kriz v pepel,
izgovorjaji besede: Sveti kriz bozi. Sveti ogerj,
ki na ne sme vgariti, proveroča slo volkodlak
človeka, ki ga je napadel popusti,² kajti iz bruka-
ti mora keri premola (= človeka, ki ga je volkodlak
dušil, a ni zamol) To je ona premolova kri,
ko tere so baje slovenske mamice že od nekdaj v
pepelu ishale in baje tudi v podobi rudčih ^{kdaj} zaprte.

- 1) paganski mališki afričanski in drugih divjih narodov.
- 2) "Kedor dene nož treh božičev" pod zglobovi, takega
volkodlak, ki na tem svetu ta posel vori, nikdar več
ne duši. -
- 3) Od todi vipavski priimki: Premol. -

Vsaki človeka, ki je tako nesrečen, da z nepravilnim pro-
rodom - noge a ne glava naprej - na svet dojde, je vedomec,
in sicer postane, če je moški, vedomec, če je pa ženska,
vešča. Vešči sicer kot modre lučice krog letajo po noči,
se tudi za človekom zapodijo, a taistemu nič za lega ne
stori; niso pa taki vedomeci. Oni ljudi nadlegujejo, jih
tlačijo in jim kri pijejo. in

Se pa dvojje vrste volkodlakov, takovi, ki vse
za časa svojega življenja svoj posel vrše; in takovi, ki
iz onega sveta na ta svet hodijo in ljudi more. Drugi
so hujši mimo prvih, prvi človeka sicer nadlegujejo, a
ga ne vsmotijo, drugi ga pa vmore in se zato tudi -
mora raje. in

Če se na ono mesto, kamor mora z nogama naprej roditi se
deček past; zlezen z belj v tla zabije, zabrani se sicer, da to-
kov deček za časa svojega življenja ljudi ne nadleguje, a de-
ček postane po smrti volkodlak II. vrste. in

Takov po noči skopri svoj grob hujenjo naredi, - če se
jedna zamasi, pa drugo prevrta - skociši na ta svet
vsi svoj posel tim načinom, da mrtven srce iz telesa iz-
tga ter z njim v grob pohiti. Pri nekovem takovem
vilkodlaku na Sivki so baje 45 sre našli, ko so
njegov grob odkopali, toliko ljudi je to nesrečna zve-
rina pomorila. Sicer se tudi takovega besa lahko
v kroti tim potom, ^{da se daj hvarika poklice} kateru mu, molivši neko moštvo.
z drugim od belega tona srce proderi Besbajec, ta ni ga več.

A ne le ljudi, ampak
tudi ptice kofje mora.
Občrna po Slovenskem
je to ko črna "mora"

Podoba XIII

"mora"

1/ Vešče, veščice so bile v byeslovju slovenskem čarovnice ki so jedle mesec

-katero slovenski kmetje, na lesena vrata svinjakov,
ali pa - kar je boljše se boljše v svinjska korita vrezujejo.
To pismo, ki obseva pravice more, zajedno pa tudi dru-
gih besov, proizvajateljev varnih bolerni, napisati je
z jednim samim poteslejem¹.

Pliroglif je indovito zverda Večernica - danica, zverda
prehodnica v bajeslovju slovanskem, božja ka (Pislo:
Slovanstvo III. Str. 39-40) staro babilonska Jotar, a kad-
ska Nona, ki ima indovito moč, da živali varnih uro-
kov varuje. ☽

Vera v volkodlake je v Slovanih jako stara. Vre
Herodot pripoveduje (I. IV c 105) o Kurik ali kakor
jih on imenuje: Nervoi (Slovansko pleme naseljeno
od Dnestrovih izvirov severozapadno v pokrajini, ki se
se danes Kurška imenuje (Letopis Matice Slov. 1868
str. 18) tako le: Oni mislijo, da so čarovniki. Vsej Budji
in Grki v Budji pripovedujejo, da se vsak Nover
sle heros leto za nekatere dni v volka izpremeni, potem
pa spet prouto podobo zase vzame. In kakoli pravijo,
ne preverimo verjeti; oni pa vendar le pravijo in nato
priserejo. Za Herodotom ponavlja pravljico o Kurik-
volkovih rimski pisatelj. Pomponij Mela.

Kuriki so stanovali v družbi Ulicev in njim sorodnih
Budlinov. Budlini so bili močno in bojovito slovansko
pleme, ki so stanovali za Herodota na severni strani Črnega
morja v lesenih budah² in so trgovali. -

- 1) To način pisanja se v steroslovenskem pismu - ponavlja.
- 2) Steroslovensko "budo", shranili so nam v vipavsky dolini po-
tomei starik Budlinov - Budančiči, kateri so zanesli tudi
steroslovenski sken, puščico v vipavsko dolino. - Budo je
četiriglati iz desek izbita hiša, ki nima nikačega okna,
ampak le vhodna vrata. Vidimo jo v Logu ob smarnih dneh.

grad ter ohranilo ne le svoje rodovno staroslovansko
ime „Vlk“ (Volk*) ampak celo parcijsko ali posamezna ime
na starih Vlkov, kot so: Vlk - Stane² (=ovčar - stan = ovčjak),
Vlk - Kulic³ (kolár) Vlk - Japodnik (Vlk, ki po goru
jagode pobira) i. t. d. i.

Govest o volko ellahih je toraj sila stara. Nasi
pradedje so jo iz bele Rusije donesli. Z njo so donesli
pa tudi staroslovanski znaki mre (★) sko jim se volko
delo kovo delo ugonablj. -

Za Boga se x x x x x to je ra bi je jasno, svetlo
so toraj ra bili nasi pradedje po končev križ. To je te-
mu tako, nam svetločijo⁴ v cvetice so stavljani boji
križi, katere Slovenci se dandanes kresnega dne na
svoje slamnate strehe stavijo (v Brkinih) Naredi pa
troje križev, jednega na oredi, dva pa na koreih
strehe - v spomin da je ena⁵ (jutranj, spoldanski in
večerni) solnce popoldna nad črnim solcem (Bessu in
Morano) -

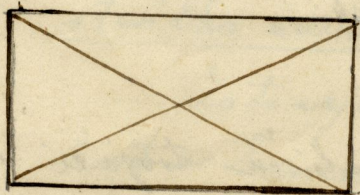
A tudi besa, ki ima v bajni kresni noči posebno moč,
ne porabijs Slovenci. Tudi njemu stavijo slovenska dekle-
ta cvetlični križ - saj se vidi onega večera Ladi bogova
zaro ka s zlato babo (zemljo)⁶, a ne ravnicega, ampak
posevnega in sicer na vsako skno jednega. To pa menda
zato, da bi razjarjeni besi, ki imajo to noč posebno moč,
- v hišo ne vdrli. i

Posevni križ⁷ ogledamo pa tudi pri naših čresljarijih

-
- * Rodbinska imena na Fuhorji se glase večinoma: Volk
2/ Primeri slovenska imena: Stanic⁸, Stanke, Stanislaw.
3/ Zato kupi slovenska dekleta 2/6 pred solčnim ra-
ho dom zemljo⁹ na vse strani sveta - naj bi zlata-baba
mati shlen sad rodila. -

Končavsi škorenj vreče slovenski črvljarski
 krivcem v gorenji del škornja, v tako zvano „boto“ sledeči
 staroslovanska ideograma:

Podoba XIV.

prismo vodoravno

Podoba XV.

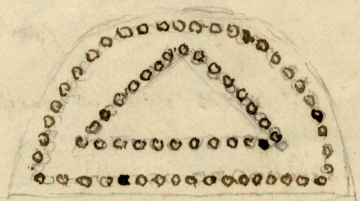
poskončeno prismo.

ali pa kar
 je vse jedno:
 ?

Bitaj:

Končano: (X) zgoraj: (—) spodaj: (—) spredaj: (|) in
 zadaj, a v peto zapeta slovenski črvljarski sledeči ideogram

Podoba XVI.

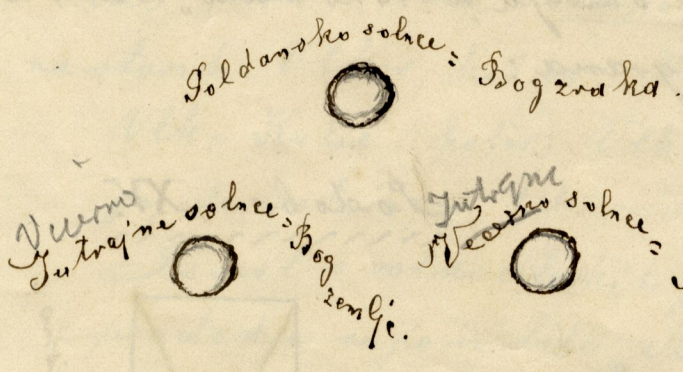
Bitaj:

Triglav v nebesih = nebeski (bodi s tvojo
 stopinjo = spremljaj tvoje stopinje)

It tudi na staroslovanskih „dilicah“ in na slovenskih
 prunkih vidimo triglavov ideogram kot trojno sonce:

Takove dilice so se ohranile v Berkinih, jedno imam ja. Triglavski
 izraz dilica nastal je iz glagola diliti = deliti to je: razdeljena staro
 slovanska gredica (desica). It. tudi Germani so rabili takove
 desice (bota) ^{tudi} katere so ~~verovali~~ svoje rune (prim. angleški „write“)
 katere so iz razklanega lesa izdelovali, primeri gotski izraz: spilela
 = Schreibtafel in nemški spalten. Te staroslovanske dilice smemo
 primerjati ^{dalej} groški dilici: ΕΠΙΤΟΛΑ in rimski: tabula.

Podoba XVIII.

podzemlja.

Svaroxie

bitaj: (Triglav)
gospodar zraka
zemlje in morya.

Slovanski Triglav je sličen trojici starobabilonskih bogov: Anu (bog zraka) Bel (bog zemlje in zemeljskih stvari in Ea (bog podzemlja in osobito podzemeljskih voda.) in

Triglav je bil bog pastirjev, rokovalcev, zato so Slovenci še do nedavna triglavov ideogram s zlatim ključem v leseno posodo vrgali. Takor ključ s triglavovim ideogramom, a lastnim monogramom v sredi posedal je moj oče. Ključ se je razbelil v rjavočrni a je vtisnil naslednjo podobo:

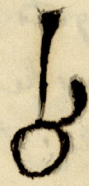
Podoba XVIII.

Takavi monogrami nam kažejo različne rodbinskih in krestnih

imen (na tej obliki: Anton / Segan. -

Podoba XIX.

pri slovanskem zvoniku.

Ta staroslovanski ideogram obstaja iz treh delov; iz staroslovanske številke (1 = eden) iz hieroglifa (O = Zardibog = solnce)

in iz (S)veri - Bitaj eden edini (ver) Dardi bog je.
 Ta staroslovanski ideogram služil je našim komaarjem
 v sedemnajstem in osemnajstem stoletju, ko so se pričele
 po končanih turških vojnah arabske številke polagoma
 širiti in ji trebalo taiste v cerkvena in pokopališčna
 vrata, v kropilne kamene i. t. d. vdolbevati, kot arabska
številka eden. in

Kato najdemo pri števanski cerkvi ta ideogram tri:
 krat v kamen vdolben 1/ v kropilniku z letnico 1633 2/
 na nekem kamenu tikoma wonika v tleh z letnico 1720 (glej
 podoba) in 3/ v cerkvenih tleh blizu vrat istota ko z
 letnico 1720. in

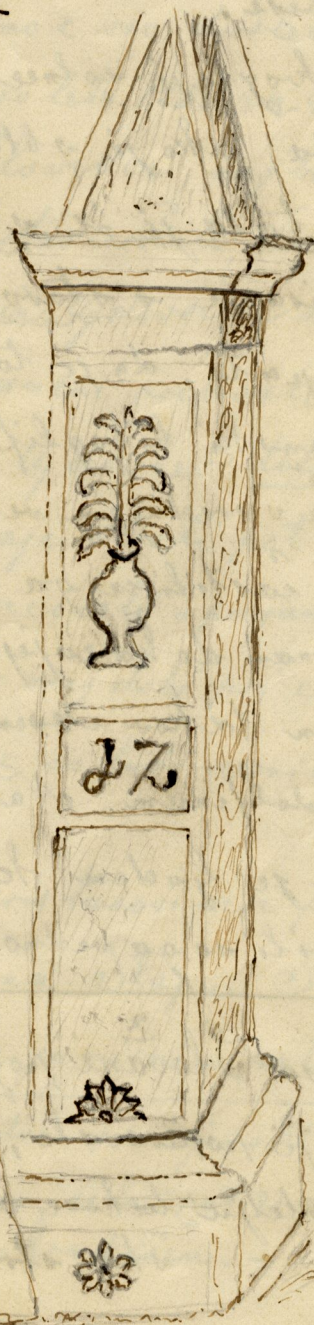
Na Suhoriji ga vgladamo na vhodnih pokopališčnih
 vratih (Slika XX). -

Podoba XX

Vhodna vrata na suhorskem

pokopališče.

~ ~ ~

II

Da so Slovani sploh Dardi boga z hiroglifom solncea
porenavovali sklepamo iz naslednjega:

1) Podoba kroga, kot solnce, ima cvetlični venec, kate-
rega slovenska dekleta se oblandane o prilici ^{slavnosti} zaroke
darili bogove se zlato boba (vetrov poletno renjo) kresni
večer nad vhodna vrata obesajo. Misli ti je, da so nek-
danja slovenska dekleta gojile sladko upanje in
gorečo željo, naj bi o krašeni nebeski ženin tudi njihovo
zaroko blagoslovil.

2) V krog križpota se mora vstopiti predvsem človek,
kateri hoče kresni večer o polnoči gorečo roklode
dvigniti. Krog - sverovrčicevo znamenje mora sam z leskono
si bice v pesek zarisati. Ako iz tega kroga stopi stopejo
ga bese.

3) Okroglo je solnce v slovenski protiki, okroglo i
onda, ako je obločen dan (⊕), a slovenska protika
nastala je iz staroslovanske kolede, katere je
popisana s staroslovanskem pismom, toraj moramo
sklepati, da je to znamenje v slovenski protiki staro-
slovanski hiroglif solncea. in

4) Se v srednjem veku so poznamerili Slovenci Dardi
boga častili in ga v skrogli podobi solncea upodabljali.
To nam dohaja rupejo takor zvani kamni svetega Perla
Jeden takov eksemplar hrani sedaj deželni muzej
Rudolfinum. Nasel sem ga na vipavski planini
kjer je ljudem kot amulet zoper varne bolerni služil;
(nosili so ga vedno seboj). in

1) Da so Slovani poganski dragocene kamenje z različnimi
znamenji popisovali, slokatuje nam arabski pisatelj Harazi,
jer v X stoletju takove kamne pri polabskih Slovanih videl (Slov.
stro- str 49 izdolo Mat. Slov.

Ja popolnoma skrogli, solcu podobni kamen¹ ni kamenet
ima ku ki tri do štiri centimetre v primeru ter nosi
na jedni strani sivo izdelano podobo solnea, a na
drugi malteški križ. Iz tega lahko posnamemo, kdo
je takove kamne izdeloval. Leta 1220² naselili so se
bili namreč pod križom sv. Pavla, kjer se na kajja
cerkvice ena tega imena iz vzhodnih delov došli mal-
terški viteri, čijih red se je zoper nevernike vojskoval,
na Slapu v viparski dolini. To nam svedoči napis
na grajskih vratih in malteški križi na slapenski cerkvi.

Na kamnu sv. Pavla v gledamo torej na jedni
strani malteški enogovorni križ Kristusov, a na drugi
strani okroglo podobo paganskega Zardiboga - solnea.

Sklepiti torej smemo z vso doslednostjo: Na vipar-
skej Glanini bivali so leta 1230 za časa križarskih
vojšk še poganski Slovenci, najbrže tudi v bližnji
Gidovščini¹, saj trdi ustno izročilo, da so prvi slovenski
prebivalci iz Sturije in Gidovščine na Glanino došli,
in da so se pokristjani prebivalci Čerice (na Pri-
morskem) poganskih Gidovcev tolikanj bali,^{da so} vrgli baje
se njihovih selišč, raje vbrali pot ob strmih pobočjih
Čavna, nego da bi se srečovali s pagani. Najbližnje pobo-
čje je bilo namreč v onaj dobi pri cerkvi na jzeru²
id est: sarnoborski, kjer so tudi čericeški kristjani molice
pokopovali.

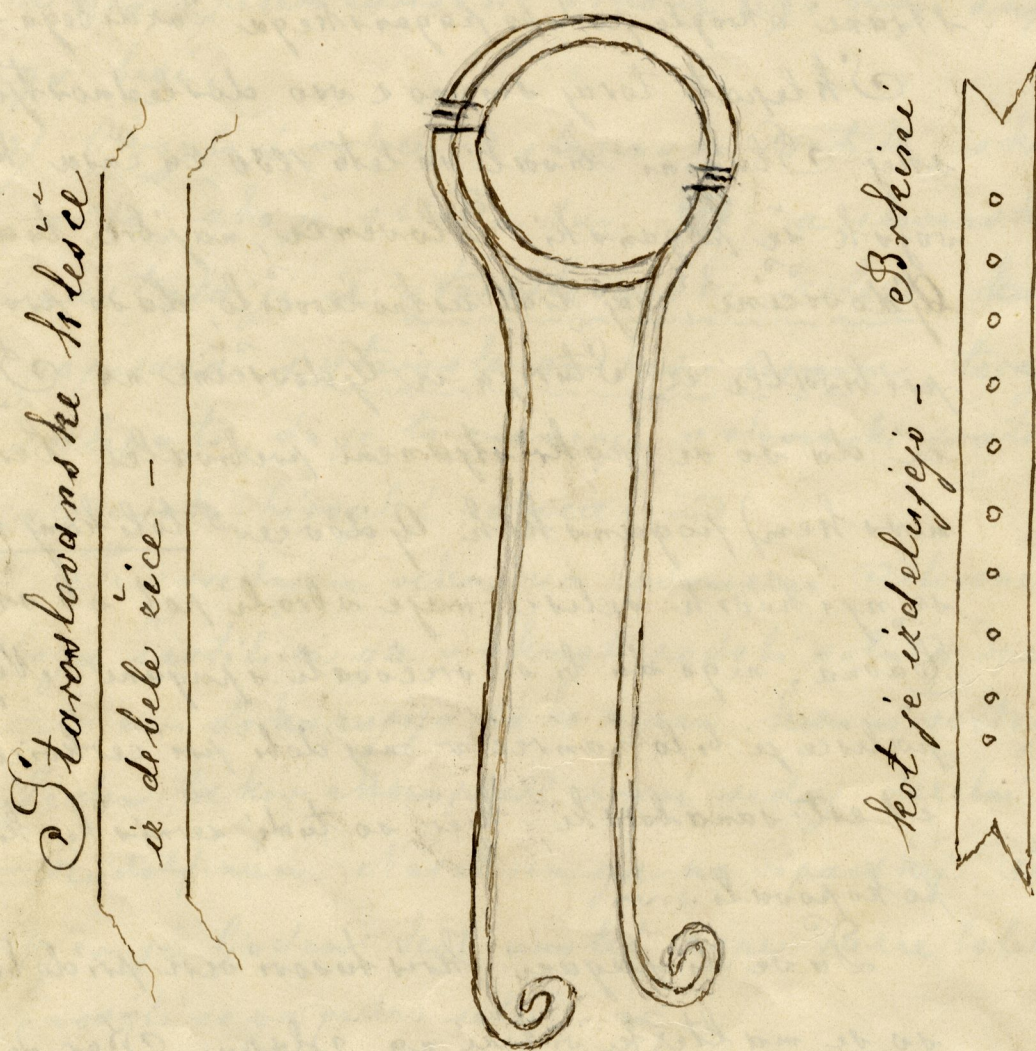
Da se ti pagani kristusovi veri pridobeli, nastanili
so se malterški viteri na Slapu. Kar se ni s kruto
roko doseglo, doseglo se je mirnim potom, katoliški

1) To je leta 1511 silni potres postojnski grad razrušil, odleblo
je tudi sarnoborsko jзеро, silni potres mu je napravil namreč
odhod pri sarnoborskem Gradščem. -

uslužbenci prilagodili so se tu istotako kot v po-
 lobskih Slovanih narodnemu značaju in njega
 segam. Staroslovanski izdelni kamni so jim
 v to dobro služili. Spremenili so jih le v toliko, da
 so postavili na jedrni strani mesto poganskih razko-
 molterki križ. Leta 1389 postala je cerkev sv. Pavla
 romarska cerkev vsi Vipavci in s tem je dosegla
 katoliška cerkev svoj namen. —

5) Tudi v staroslovanskih klesčah opodobljali
 so naši pradedje daridi bogovo podobo. (Glej sliko!).

Podoba XXI.

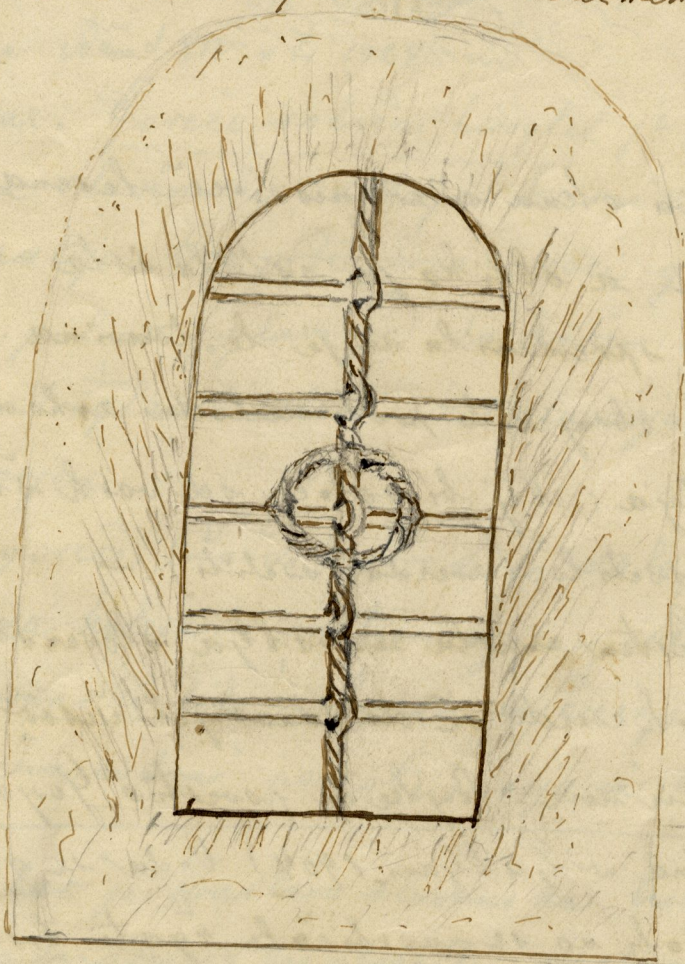
Oba kraka klesč reprezentujeta obe svarožičevi roci,
 s katerima sveti ogenj prejme. Škušnja je človeka učila,
 da sveti ogenj roko spreje; pomagal si torej poganski

naš praded z rokami nebeskega Očaja, kateri sta bili seveda
 29 pozemski ogeri neobčutljivi. Pri tej priložnosti naj omenim,
 da smo ohranili Slovenci tudi staroslovansko ključko iz
 črne do današnjega dne.

1) Opazujmo cirilico, v kateri Rusi, Srbi in Bol-
 gari se dandanes izražajo svoje misli natančneje!
 Večina znakov je grškega izvora, ostale črke so pa
 staroslovanski ideogrami. Takov ideogram je n. pr.
 cirilova črka (10 10 ju) nastala iz staroslovanskega
 ideograma (+10 = jutrobog) čitaj Bog pred solncem
 personifikacija jutrajne zarje, po odbojivanju prve
 črke na jutro, čegar začetek se slove ju.

Ta je torej solnce zopet porajano v krogu.

2) Krčepisnim potom (mit der Knotenschrift) vple-
 teno okroglo solnčno sliko vgladamo celo v omrežju
 slovenskih cerkva. Takšno sliko najdemo pri sta-
 vanski cerkvi zapleteno v celnem omrežju:

Lodo ba XXII.

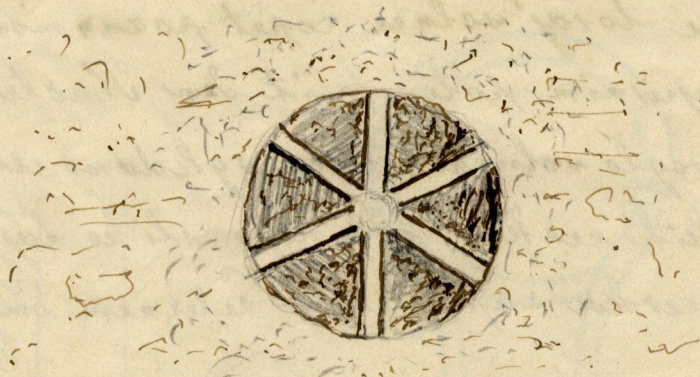
Okno sakristije v Stivanu.

~ ~ ~ ~ ~

Ideja: Naj bi božje solnce skori to okno sijalo (naj bi Džedi bog skori to okno pogledal). -

Tu vidimo v omrežju se posamezne vrvice iz katerih je skrogla podobna solnceu nastala. - Najbrže so vpleta li naši prededje to ideogram v posamezna skra in svetilca. A ne le solnce, ampak tudi zverde so overovali stari Slovani v skrogla skra svojih lesenih hiš; zato najdemo takova staroslovanska okna na hišah Givčanov (glej sliko XXIII)

Iz doba XXIII.

Takova okna sicer niso več lesena, ker so hiše zidane, a oblika je ostala ista kot v starem veku, spremenila se je le tvarina. Navadno je vetrov okenj, obrnjenih proti izhodu zahodu severu in jugu.

Ideja: Naj bi solnce od vseh štirih strani v hišo svetilo (zverda = svetiti). -

Vistno mislu uporablja slovenski narod v svojih bajkah zverdo še do današnjih časov (II. Verske bajke stare in nove. Bajke in povesti Gorjancih napisal Janez Trdina v Ljubljani 1904) Ona se glasi na strani 14^x:

"Babe so se naveličale zgori troke pa so rekly

morem: Seridajte nam turen, ki bo tako visok, da bo
moči doseči nebeske zverde. Bomo jih sneli in z njimi
svetile, ker gore lepši od trčak in jih ni treba zmirom vri-
gati in utrinjati,

a (stran 71) razigajo veliki kani z zverdami, katere so z
neba sklatili- tobak. -

Nasi pradedje so toraj menili: te nebeske lučice so go-
reče baklje, s katerimi se lahko poljubno sveti in raziga.
za to so robili kiroglif zverde mesto glogola svetiti.

V drugem zverku navedem še jeden izgled v katerem se v
istem smislu uporablja. -

Kiroglif solnea je bil toraj prvotno v krogel, a ker
so thalci niti napenjali (gly podobno XXII), izpremenil
se je polagoma v thalcevi roci v krogli kiroglif solnea
v četirioglati znak tega; in to kovega najdemo v
nipsorških napisih za poročanje solnea, olne, svetlobe.

(◇) (Dom in svet letnik X str. 419 in Mayers Conversations-
lexikon Band XIV. str. 1024). in

8. dokaz. Goreči solnčni kiroglif je goreči kulubar, ka-
terega slovenski pastirji kresni večer, Dardi bogu v
čast palijo. Oni vrte brc v roci gorečo palečo ali
gorečo poleno (glavinjo) da križem iskre leti. Oni časte
solnce triglavno solnce, kot glavarja zemlje^{in ogrya} z gorecim
kulubarjem. -

To goreče Dardi bogovo kolo dalo je povod iznajdbi
gorečega kolesa v umetnem ognju, isto tako kot je kot je
jugoslovansko, lila iz brezove in česnjeve skorje, katerega
Srbi "Ivanov dan" po polji nosijo in hvišku mečejo, ali pa

1/ kulubar je prastara slovanska beseda, katero smo Vi-
pavci do današnjega dne shranili. Obstaja iz staroslovanskih
besedi "kulu" (kolo) in bar (zbratise) primeri staroslovanske besede bar,
vertatur

goreče palčice, katere slovenski pastirji kresni večer v rrah mečijo, prvi povod iz najdbi v raketov. -

To metanje palčic je neka ka molitev, naj bi Dardi bog - Triglav odgnal vse rle račne duhove, ki ljudi mučijo, saj je itak neomejen gospodar zraka, in

A idejo ^{tako razihi} gorecih rač v umetnem ogaji nam je pripisoval. Ti nam je končno gorečin polnom, koje slovenski pastirji kresni večer po tleh mečijo, da taiste od tal odska kupejo in iskre krikem leté.

Sim na čisom častili so naši pradedje triglavovo volnce ^{sveti ogenj} prot poglavarja podzemeljskega sveta. -

A streljanje z ogljijem kresni večer med oslinjenimi kamni je prvi početek iz najdbi smodnika. -

9/ Deveti dokaz, da so Slovani Dardi boga z krogom poznávali, je Dardi bogov hulubar v farolu vrinoma v bobu. Slovenci namreč nasade spomladi v trikratnem koncem njive farol v krogu. In čemu neki to; za kaj slovenski kmet saditev farola s krogom zaključuje? To je staroslovanski religiozni čin - molitev - poborna želja, naj bi sam Dardi bog iz neba na zemljo došel, naj bi se sam v farolu vtelesil ter pospešil njega čvrsto rast.

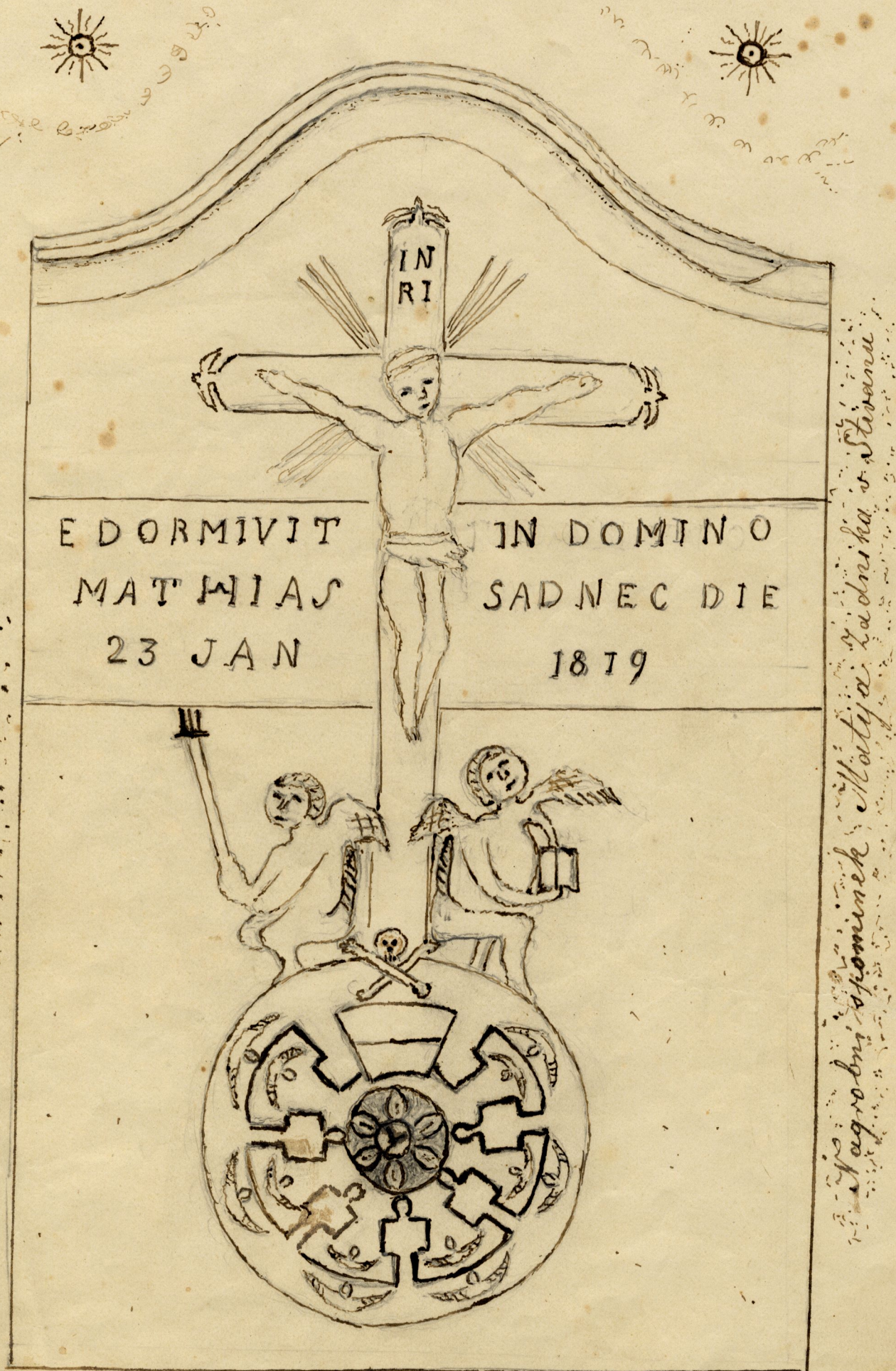
10/ Deseti dokaz, da so naši pradedje Svaročica s krogom poznávali je njegov hioglif na slovenskih pivskih ali pisan hok. A o tem obširneje v drugem zvezku. -

11/ Končno najdemo solčni krog pa tudi na Švabelem svaru, kojega so Staroslovani svojim pokojnikom na

Hulubar naj bi odgnal besnoče bese, da ne bi ljudem škodovali - saj ima itak ta večer s svojimi podzemski glavno pojedino - črt. Tudi Bolgari poslijo spomladi goreči hulubar to ko zvani samo divni ogenj z znamenom, naj bi goreči Dardi bogov krog odgnal samo divne, ali divje črte, ki nosijo nesrečo v vas. -

gomile stavili. (glej podob.)

Podoba XXIV.

in: Biskopov svet: in:

Magrobnj spominjek Matija Ladnika s Stvarna